

Predmet IT-98-32-A, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića

Transkripcija i redaktura: Fond za humanitarno pravo, 15. decembar 2005.

Petak, 15. februar 2002.

Optuženi Mitar Vasiljević

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 10.02 h

Molim, ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA HANT: Najavite Predmet, molim.

sekretar: *Predmet IT-98-32-T, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića.*

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospodine Vasiljeviću, dobar dan.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Nastavićemo, gospodine Vasiljeviću, onde gde smo juče završili. Čini mi se da je poslednji vaš odgovor bio, kada ste objašnjavali da ste po opisu koji je svedok VG-117 o svom mužu dala, setili se njenog muža i rekli da ste njega poznavali i znali kao gosta. Je li to tačno?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, gospodine Vasiljeviću, po njenom opisu vi ste se setili muža naročito po onom detalju o njegovom bratu. Možete li se setiti tada kada ste njega posluživali, dakle kad je on dolazio u restoran, ako se naravno možete setiti, da li je dolazio sa svojom ženom ili je u tim prilikama bio sam?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ja sam njega posluživ'o više puta, ali stvarno se ne sjećam da sam ga ikada posluživ'o sa ženom. Stvarno se ne sjećam.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Još jedno pitanje, gospodine Vasiljeviću, o tim restoranima koji se nalaze u okolini pijace u Višegradu. Da li postoji neki restoran koji je bliže, dakle mnogo manje udaljen od restorana "Panos", od mesta na kome se nalazi pijaca u Višegradu?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Na samom ulazu u pijacu imaju dvije-tri radnje ugostiteljske, pa ovamo do restorana "Panos" bio je restoran "Borike", pa bilo još jedno dvije ugostiteljske manje radnje do restorana "Panos", računajući od pijaca. Napomenuo bi' i to da su svi ti objekti bili daleko jeftiniji od naši' restorana.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako se sećate, gospodine Vasiljeviću, svedoka VG-117, ona je čak govorila da u restoranima kada ste vi, navodno, bili u smeni i posluživali je, da ste joj se obraćali, izmenjali reči, da ste joj se obraćali čak pozdravljajući je po njenom devojačkom prezimenu, koje neću pomenuti zbog zaštite svedoka, ali ćete se verovatno setiti. Iako ste o tome, na neki način, već odgovarali ja vas pitam opet da li je ovo šta je svedokinja rekla tačno ili ne?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ja sam juče rek'o da stvarno ne znam da sam je ikad poslužio. Neću isključiti da nisam. Ja sam mlogo ljudi poslužio za 17 godina, mlogo. Ali nju ja stvarno ne znam.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I, najzad, kada ste ovde pred Sudom čuli da svedoči da je ispred škole "Vuk Karadžić" neko lice u ime Crvenog Krsta popisivalo ljude i ona je to lice identifikovala kao vas, Mitra Vasiljevića, kada ste to slušali, ne znajući da li je uopšte neko lice to radilo, da li ste vi lično imali neku ideju o tome ko bi to mogao biti, obzirom da i danas tvrdite da to vi niste bili? Naravno, ukoliko je to lice stvarno i postojalo.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa ja, slušajući svjedočenje svedokinje 117, pa ja razmišlj'o sam o tome da to nije, ovaj, slučajno bio Stanimir Žilić, zvani Crni, jer znam da je on radio u Crvenom krstu. Pa reko' da nije zamjenila, da nije tak'o nešto. Kakav komentar bi' mog'o dati ...

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, u dokaznom materijalu do sada kaže da on nije radio u Crvenom Krstu u to vreme. Nisam siguran koja je vrednost ovog dokaza. Vi tražite od ovog svedoka da nagađa. On je rekao da ne zna. Imali smo do sada dvoje ljudi koji, po svjedočenju, liče na njega.

ADVOKAT DOMAZET: Mi nemamo prevod, časni Sude. Mi nemamo prevod.

SUDIJA HANT: Počecu ponovo.

ADVOKAT DOMAZET: Žao mi je.

SUDIJA HANT: U redu je.

ADVOKAT DOMAZET: Ja sam pogrešio. Nisam ...

SUDIJA HANT: Hoću da kažem: u dokaznom materijalu za sada stoji da ovaj čovek Žilić u to vreme nije bio tamo. Nije radio za Crveni krst u to vreme. I vi, zapravo, samo tražite od svog klijenta da nagađa. Za nas to nije od pomoći ako on kaže, "Pa, možda je bio gospodin Žilić." Vi možete da pitate da li su ljudi mešali njega i gospodina Žilića, ali ova cela priča sa dvojnikom koju ste ranije pokretali, nije urodila

plodom. Na vama je da odlučite, ali stvarno ne mislim da nagađanje vašeg klijenta može ikako biti od pomoći Pretresnom veću. Pravo pitanje je da li je tamo bio iko od predstavnika Crvenog krsta. Dokazi koje ste vi izveli do sada kažu da nije i to možemo da uzmemo u obzir. A vaš klijent tvrdi istinski samo da je bio u bolnici u to vreme. I to je jedino o čemu on može da zna.

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti. Moje provere su utvrdili da zaista gospodin Žilić nije radio u to vreme za Crveni krst, tako da ja i ne pokušavam to da tvrdim, ali je ovo objašnjenje zbog čega smo tražili osobu za koju smo mislili da je možda radila, jer je upravo gospodin Vasiljević na njega ukazao, jer je imao saznanja da je radio za Crveni krst, ali nije znao da nije radio upravo u to vreme već kasnije i zbog toga mi tu osobu nismo ni pokušali da dovodimo kao svedoka. Dakle, zaista ne tvrdimo da je ta osoba radila u to vreme, ali obzirom na ono šta smo na prošlom suđenju istakli, da ćemo potražiti tu osobu, računajući da je stvarno takva osoba postojala, zbog toga je i ovo objašnjenje. Inače, potpuno je tačno ono šta je svedok juče rekao, da je gospodin Stanimir Žilić nekoliko meseci, odnosno kasnije počeo da radi za Crveni krst. Dakle, nije mogao da bude u ovo vreme u Crvenom krstu. To je i bilo moje poslednje pitanje, tako da ja nemam više pitanja.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum (Groome) izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, časni Sude. Dobro jutro, gospodine Vasiljeviću.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Dobro jutro.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljeviću, dosta smo već čuli o tome da ste vi možda znali istu ovu ženu i koliko dobro ste je znali, ali istina je da, kada je ta žena ušla u sudnicu, vi ste je prepoznali, zar ne?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem ovako, ja stvarno tu ženu ne znam po imenu i prezimenu, niti sam znao da je žena od ovoga čovjeka koga navodi. Nikad to nisam znao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne pitam da li ste znali njeno ime, kako se zove. Pitam vas, kada je ušla u sudnicu pre nego što je počela da svedoči, da li ste je prepoznali kao nekoga koga ste već ranije viđali u svom životu?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa, šta bi' vam ja sad reko', tačno, ne znam. Kad bi' je vidio na ulici, ne bi' znao da je iz Višegrada. Ne bi' ... Prošo' bi ... Ne bi', onaj ... Pa, ne znam šta da vam kažem tu tačno. Ja sad, otprilike, znam i čija je ona, malo po liku oca. Znao sam joj oca.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dajte da ovo razjasnimo. Znači, vi danas svedočite da kada je ta žena ušla u sudnicu, vi je niste prepoznali i niste je prepoznali sve dok

nije počela da opisuje stvari kao što je, gde se rodila, koja je njena porodica, i tako dalje. Da li vi to tvrdite? Da li je to vaše svedočenje?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da. Da ste me pitali odakle je rodom i to ne bi znao prije nego što je počela svjedočiti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu. Ona kaže da vas je videla u autobusu tamo u kraju odakle ste vi oboje. Da li je istina da ste vi, zaista, s vremena na vreme, išli autobusom iz Višegrada do vašeg sela Đurevići da posetite svoju porodicu?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li se sećate da ste ovu ženu ikad videli u tom autobusu kako putuje u isti kraj da poseti svoju porodicu?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem sad, sedam linija je autobusa bilo. Ona to kaže. Mi smo, normalno, išli tim autobusom, to je jedina linija. Jedan jedini put. Pa da l' sam je vidio, nisam, uvijek su to puni autobusi, ko bi to razmišljo' gdje ko ide i ko kome ide. To ona priča tako. Ja neću isključiti nikakvu mogućnost tu. To je jedina linija, jedini put koji ide za naše mjesto zvano Župa.

TUŽILAC GRUM: U redu. Časni Sude, sada bih hteo da se svedoku pokaže dokument Tužilaštva broj 130. To je karta sela za koje smo čuli svedočenja raznih svedoka. Prva četiri primerka označena su malim zelenim papirom da bi se skrenula pažnja na onaj deo karte kojim ću se služiti. Zamolio bih da Sudija i optuženi dobiju ta prva četiri dokumenta.

SUDIJA HANT: Lepo je što ćemo mi da dobijemo jedan od tih označenih primeraka, gospodine Grum, ali bolje da pokažete prvo gospodinu Domazetu ovu kartu, da vidimo da li on ima prigovore.

TUŽILAC GRUM: To je u gornjem levom uglu.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor na uvođenje ovog dokumenta?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Ovo je dokazni predmet P130.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljeviću, obratite pažnju na gornji levi ugao, tamo gde je ovaj mali zeleni papirić, tu je selo Đurevići. Znam da je Odbrana dobila označeni primerak sa tim papirićem. Možda biste mogli da zamenite primerke, da svedok dobije ovaj označeni. Gospodine Vasiljeviću, pogledajte ovu malu nalepnicu na karti. Da li vidite tu selo Đurevići?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada, molim vas, skinite tu nalepnicu i uzmite ovaj plavi flomaster ispred vas. Zamoliću vas da zaokružite svoje selo.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: *(Optuženi označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I samo stavite svoje inicijale unutar tog kružića, da bismo znali da je to vaše selo.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: (*Optuženi označava*)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih vas zamolio da nacrtate kružić oko sela svedokinje VG-117, selo u koje ste išli u prva četiri razreda osnovne škole.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ja se izvinjavam. Ne vidim dobro, ali ću da pokušam.

SUDIJA HANT: Dok se to uradi, gospodine Grum, možete li da nas orijentišete u vezi ove karte? Gde je ovaj deo u odnosu na Višegrad? Teško je snaći se u odnosu na drugu stranu.

TUŽILAC GRUM: Druga strana je tu, samo zbog legende. To nije nastavak ove karte, ali ako se putuje dolinom reke, videćete dole Kosovo Polje, koje je mesto koje smo već pominjali u toku ovog suđenja.

SUDIJA HANT: Da. Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: VG-117 je već govorila ... Izvinite. Možete li da mi kažete gde je bilo imanje vaše porodice? Da li možete da napravite kružić oko njega na karti, ako je to neko drugo mesto od onoga što ste već zaokružili?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa sad ja ne znam da l', hoću li se tačno orijentisati prema karti ovoj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pa, ako niste sigurni pre ...

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ovako, otprilike, mislim, ne znam sad, ovuda, možda, negde tako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Izgleda kao da ste nacrtali tačkicu. Da li je ta tačkica oznaka vašeg imanja?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa, znate sad kako ja idem, ne znam šta znači ova crta, ova između Klašnik i Đurevići. Ovo znak gde su ovi Jošovići, Nikolići, ali ovo ništa nije jasno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam objasnite koliko se ide peške od sela Đurevići do imanja vaše porodice?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa, do ovog imanja gore, kao što smo pominjali, jedno možda 30 do 40 minuta. Možda i manje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači ako se ide peške od vašeg sela do vašeg porodičnog imanja, to bi bila šetnja od 30-40 minuta, možda malo manje. Je li tako?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Tridesetak minuta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: ... (izbrisano po nalogu Pretresnog veća) Ukoliko ste sigurni koja je lokacija, onda vas molim da to označite na mapi. Ukoliko niste sigurni, nemojte to da radite. Samo rečima opišite gde mislite da se to nalazi. Da li se vaše imanje nalazi u istom pravcu kao i selo svedokinje VG-117?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ovo su, gdje je ova tačka ovdje, ovako ovaj pojas, srpska imanja, a onda ispod sela su muslimanska imanja. Ispod sela svjedokinje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamolio bih vas da nam ponovo pokažete ono šta ste nam upravo objasnili. Sada je to na grafoskopu pa svi možemo da vidimo. Pokažite nam gde su bila muslimanska imanja, a gde su bila srpska.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ovako, otprilike, ovo bi bila srpska imanja. Sad šta znam šta bi značila ova crta ovdje. A ispod ovog sela su muslimanska imanja. Moje selo je ovde na Drini. I ovako, otprilike, negde tuda, ta su srpska imanja, pa su onda gore muslimanska imanja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ova tačkica koju ste nacrtali, da li je to vaša najtačnija procena gde se nalazilo imanje porodice Vasiljević?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Mislite moje? Samo moje lično?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Imanje koje pripada vašoj porodici, gde ste živeli kad ste bili dete, gde ste čuvali stoku. Da li je to to šta ste vi označili tom tačnicom?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Bilo je puno srpskih imanja gdje je moje imanje, puno sad da bi' ja mog'o tačno pogoditi gdje je moje imanje. Ne mogu. Ali ja 'oću da kažem samo da su ovo srpska imanja, među njima i moje imanje. E, odavde nastavlja muslimanska imanja gore. E sad kad bi ja to tačno, negdje moje, možda 'vako negdje ovde. Ne mogu vam to baš tačno ja tu, nisam ni vješt ovde oko ovih karata i to. Ne bih znao, izvinjavam se, da l' je ovo onaj potok što ide o'zgo iz onog sela, ova prava crta. Al' nije, ulazi, jeste ulazi u Drinu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hteo sam da vas zamolim da napravite još nekoliko oznaka na ovoj karti pa ćemo onda da završimo sa njom. Da li možete da nacrtate jedan krug oko srpskih imanja na toj karti? I ako biste mogli da napišete "srpsko" na vašem jeziku u tom krugu.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da povučem 'vako jednu paralelu?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da, naravno.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Neće biti tačno možda sve, ali ja bi' ovako to stavio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko god tačno možete.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se stvarno. Da li je ovo potok, ova prava, ova crna crta? Potok koji ide iz ovog sela o'zgo?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne znam.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Odlazi ili dolazi od sela o'zgo?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako vi, gospodine Vasiljeviću, ne možete to da nađete, neću tražiti da obeležite po svaku cenu. Ako mislite da možete da obeležite gde su bila srpska imanja, onda tražim da to uradite. Ako ne možete da nađete, molim vas, recite nam.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ovo nije potok, ovo je put. Ovo je put, izvinjavam se. Pogriješiću ja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako ste sigurni da ćete pogrešiti, molim vas, ne crtajte ništa po karti.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Siguran sam da ću da pogriješim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu. svedokinja VG-117 je rekla da se imanje njene porodice zvalo "Jela". Da li vam je poznato to mesto?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Šta ste rekli, izvinite? "Jela"?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Svedokinja VG-117 je rekla da je njeno porodično imanje imalo naziv "Jela". Da li znate gde se imanje pod tim nazivom nalazi?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne, ja znam da se moje imanje zove "Kadarci". Jela ne znam. To je neko, znate kako se to daje to ime, mi, recimo u Kadarci, pa ja imam u Kadarci recimo tri- četiri livade, pa svaka ima posebno ime. E tako, najvjerovatnije to je porodično nji'ovo tako izjašnjavanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo da završimo sa ovom mapom. Da li biste mogli da označite selo odakle potiče svedokinja VG-117 i da napišete svoje ime negde na karti da znamo da ste to vi obeležavali?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ovo je selo svedokonje VG-117, a to vam govorim za komplet selo. A oni bi ovamo išli prema ovom selu, neću govoriti ime sela, pa, znači, ako bi ovo bilo sve selo, znači nji'ov bi zaseok bio tu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljeviću, mi ne možemo da vidimo šta vi pokazujete. Vi ste nacrtali kružić oko sela. Obležite samo na neki način da je to selo svedokinje VG-117, napišite 117 tu.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: U krugu?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Bilo gde u blizini tog kruga.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: *(Optuženi označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I napišite svoje ime negde na mapi, bilo gde, da znamo da ste to vi obeležavali, ali malo dalje od drugih oznaka.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, sada imamo, otprilike, četiri tačkice, je li tako? Da li su to mesta koja ste vi hteli da se obeleže?

TUŽILAC GRUM: Uzimajući u obzir njegovu nepreciznost i njegovu izjavu da je siguran da će pogrešiti, mi nećemo obraćati pažnju na te četiri tačkice, nećemo ih uzimati u obzir.

SUDIJA HANT: Znači imamo inicijale njegove na vrhu i broj 117, kao oznaku sela svedokinje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da, časni Sude. Završili smo sa mapom. Hvala. Imam samo još par pitanja za vas. Koliko bi vam trebalo kad ste bili dete da odete peške od svog sela do sela svedokinje VG-117, gde ste išli u školu?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ja se izvinjavam, imao sam malo prijekida u prijevodu, ali sam otprilike razumio šta me pitate. Pitate me kol'ko vremena bi trebalo meni da odem u selo svedokonje VG-117?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da, od vaše kuće.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Gdje sam rođen u selu?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pitam vas koliko vam je trebalo kad ste bili dečak da odete peške do svoje škole?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa, jedan sat vremena, jer je to sve brdo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Imam li pravo kada mislim da ste, barem tokom četiri godine svog života, dolazili svakog dana u selo svedokinje VG-117, odnosno svakog dana kada je škola bila otvorena? Naravno, možemo da odbijemo dane kad ste bili bolesni ili tome slično. Da li je to tačno?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: A samo, izvinjavam se, ja ću dati malo dopune tu. Ja nikad nisam prolazio, oni su izdvojeni ovamo, jedan zaseok kroz koji ja nikad nisam prolazio tu u školu. Oni su izdvojeni. I dobro izdvojeni. Neću govoriti ime tog zaseoka, znači nikad ja nisam prolazio. Jesam kroz selo ovo, ali kroz zaseok nije nikad. Oni su desno prema ovom selu ovde, ovom gore.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Taj zaseok koji spominjete, u kome je živela VG-117, da li je on bliže vašoj kući od samog sela ili je dalje od tog sela, u smeru vaše kuće ili dalje?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa to je paralelno. Ovako. Evo ovako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, nemojte ...

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Vidite tu gdje je moje selo, a ona je ovako. Znači, ovako bi se išlo ili ovako. Znači, otprilike vazдушnom linijom, svejedno, tu je negdje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači, može li se reći da su oni, otprilike, podjednako udaljeni od vaše kuće?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Može, otprilike, samo ne bi išli istim putem. Kad bi ona išla, izvinjavam se, do moje kuće ona ne bi išla odavde gdje sam ja

iš'o u školu. Škola je, znači, tu negdje u ovom krugu. Ona ne bi išla od škole do moje kuće nego bi išla odavde do moje kuće.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih hteo da nešto razjasnimo, da znamo tačno kakvo je vaše svedočenje ovde danas. Da li vi ovde svedočite, pretpostavimo da, kako se vi to sećate, svedok VG-117 nije bila u pravu o svemu ovome? Znači da li biste mogli da svedočite da vi nikad niste bili, ni jednog dana, pred onom školom beležeći imena ljudi i predstavljajući se kao osoba iz Crvenog krsta? Da li vi to svedočite? Znači, za trenutak zaboravimo datum o kome govorimo, to ću da pitam u sledećem pitanju.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da li sam ikad bio pred tom školom za vreme sukoba?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste u bilo kom trenutku bili pred tom školom zapisujući imena ljudi u neku knjigu?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Nikad, časni gospodine. Nikad, vjerujte mi. Ovo je ona iznijela. Ja sam bio u bolnici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Od ranije znamo ... Gde ste rekli da ste bili 22. juna? Bili ste u bolnici, je li tako?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja nemam više pitanja.

SUDIJA HANT: Odbrana, imate li pitanja?

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, časni Sude. Gospodine Vasiljeviću, ja bih se vratio na ovo jedno od zadnjih pitanja gospodina Gruma koje se ticalo škole u Klašniku u koju ste odlazili, obzirom da vaše objašnjenje da su to mesto gde je porodica ove svedokinje živela u odnosu na školu na istoj udaljenosti od škole, ali moje pitanje će biti, dakle, precizno, da li ste putem za školu ili iz škole prolazili blizu kuće u kojoj je živela porodica ove svedokinje?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ne. Moje selo, ovdje. Ovo je selo svjedokinje. Ovdje je škola u selu. Znači, ja bi iš'o ovuda. Ja se izvinjavam, ovaj put je škola ispod ovog puta, znači škola bi došla negdje ovdje, nisam tačan, ali sad nije to ni bitno. Da samo objasnim, znači, ja bi' iš'o odavde u školu, odavde, a svjedokinja je u ovom zaseoku. A kad bi htio doći iz mog sela u ovaj zaseok ne bi' iš'o ovim putem kojim idem u školu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: U redu. Razumeo sam vas. Još samo jedno, koliko je po vašoj proceni udaljenost od puta kojim ste vi išli u školu do zaseoka u kome je porodica svedokinje živela, tamo gde je to najbliže.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Od škole možda jedan kilometar. Ali ja nisam tu, da kažem, nikad ja nisam mog'o ići kroz njen zaseok. Ja imam put ovaj ovamo, nikako ovamo. Znači, nikad, jer nikako ne vodi tamo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Jedno od pitanja gospodina Gruma je bilo u pogledu vožnje autobusom prema Đurevićima. Đurevići su vaše rodno mesto, ali ste živeli u Višegradu, kako ste objašnjavali. Koliko ste često, ili godišnje, odlazili u selo Đurevići?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Ja sam iš'o u selo rodno češće. Iš'o sam i čamcom, iš'o sam i kolima, u stvari, kad imam nekoga od prijatelja, familije. Iš'o sam i autobusom, al' ovo što ona priča da smo mi se susretali tim autobusom, nije to interesantno. Mislim ne znam što je to interesantno i njoj i meni To je linija, mi tuda moramo ići. Autobus ima 50-60 putnika uvijek. To mogu ja da kažem za svakoga stanovnika koji je rodom iz ovoga kraja da smo putovali, ne znam, mislim. Iš'o sam kod familije. To je jedini put.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Vasiljeviću, izuzimajuću druge načine na koje ste mogli da idete u selo, kako kažete, Drinom ili čamcem ili kolima sa nekim prijateljem, ako se radi i vožnji autobusom, možete li se setiti, otprilike, koliko je to vožnja autobusom, koliko ste puta u toku godine, u proseku, išli u selo?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa mogu da vam kažem da sam ljeti išao više, al' najmanje sam opet iš'o autobusom. Kad su radovi na poljoprivredi ... Zimi onda nisam iš'o po dva mjeseca, tri, jer otac je češće dolazio u grad, tako da smo se viđali. A koliko puta, ne mogu vam reći tačno, šta znam. Ja sam rodom ozdo. Ima tu raznih kombija, ne mora da znači da sam ja iš'o autobusom, s nekim prijateljom, ne znam ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro, neću na tome insistirati, jer to, možda, zaista je teško odgovoriti u ovom trenutku. Još par pitanja o ovim selima koja ste označili. Možda bude od nekog značaja. Vaše selo Đurevići, da li je bilo srpsko selo ili mešovito selo, nastanjeno i Srbima i Muslimanima?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Moje selo je isključivo bilo nastanjeno Srbima samo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: A ovo drugo selo koje ste označili kao mesto u kome je živela svedokinja?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Isključivo Muslimanima. Po 100% i jedno i drugo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I još na kraju bih vas zamolio da pogledate na ovoj karti koju ste dobili od tužioca, da nađete mesto Velika Gostilja i da to mesto zaokružite i na neki način obeležite. Da li su vam potrebne, možda, naočare?

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: Pa ako biste imali neke naočare, rado.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je moguće da dam moje, jer očigledno da ima problema? Ako ste našli ja vas molim da zaokružite.

SUDIJA HANT: Imamo ovde olovku u drugoj boji, pa će, možda, to da pomogne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, možda bi bilo bolje tako. Možete ispod toga da stavite "117-2", kao mesto gde je udata i gde je živela svedokinja.

OPTUŽENI VASILJEVIĆ – ODGOVOR: *(Optuženi označava)*

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, ja nemam drugih pitanja, vaša Visosti.

SUDIJA HANT: Izvinite, šta je sad to napisano tamo ispod ovog kruga?

ADVOKAT DOMAZET: Trebalo bi da bude "117-2", ali i ja se slažem da je vrlo nečitko.

SUDIJA HANT: U redu je, samo da se vidi u transkriptu. Hvala vam. To je kraj? Hvala vam, gospodine Vasiljeviću, možete da se vratite na svoje uobičajeno mesto. Da li je ovo i kraj vašeg predmeta u odgovoru na ponovno otvaranje ovog slučaja?

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti, što se tiče svedoka, ali još nekoliko pisanih dokaza bih želeo uvrstiti u predmet.

SUDIJA HANT: Da.

ADVOKAT DOMAZET: Ja nisam, pre svega, siguran u pogledu ove karte, ako gospodin Grum ne predlaže da ona uđe kao dokaz.

SUDIJA HANT: Ona jeste dokaz. To je dokazni predmet P130. Vi ste se već složili sa tim.

ADVOKAT DOMAZET: U redu. Ja bih predložio da kao dokaz uđe potvrda preduzeća "Panos" u Višegradu, od 23. januara 2002. godine koju imam i u prevodu, koja se odnosi na evidenciju kojom raspolaže ovo preduzeće u pogledu toga da Vasiljević Mitar, u kojim je restoranima radio i da nikada nije radio u hotelu "Vilina vlas". Daću original i fotokopije na BHS-u i engleskom jeziku u dovoljnom broju primeraka.

SUDIJA HANT: Da, bilo bi dobro da date i Tužilaštvu jedan primerak.

TUŽILAC GRUM: Gospodin Domazet mi je već dao.

SUDIJA HANT: Imate li neki prigovor na predlog ovog dokaznog materijala?

TUŽILAC GRUM: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Tražim gde mi je lista brojeva.

ADVOKAT DOMAZET: Mislim da je D50 i D50-1.

SUDIJA HANT: Hvala vam. D50 i D50-1. Možda sam juče stekao pogrešan utisak, ali činilo mi se da je vaš klijent rekao da on jeste ponekad zamenjivao nekoga, dakle, da jeste na kraće vreme radio u hotelu "Vilina vlas", ali tamo nije radio u redovnom radnom odnosu. Možda je taj utisak pogrešan.

ADVOKAT DOMAZET: Ne, vaša Visosti, to se odnosilo na restoran "Panos".

SUDIJA HANT: Da.

ADVOKAT DOMAZET: Govorio je o restoranu "Panos", a ne o restoranu u hotelu "Vilina vlas".

SUDIJA HANT: Na žalost, trenutno nemamo ovaj novi transkript. Čini se da u Sekretarijatu (Registry) misle da mi moramo da insistiramo na tome, a ne prevodilačka služba, tako da transkript još nemamo u elektronskoj formi, stoga ovo, jednostavno, ne mogu da proverim.

ADVOKAT DOMAZET: Drugi dokaz, radi se o pismu Crvenog krsta, organizacija u Višegradu, od 23. januara 2002. godine, na zahtev Odbrane da daju eventualne spiskove, dokumentaciju u vezi sa odlaskom konvoja 1992. godine. To smo tražili i dobili odgovor koji vam dostavljam u BHS- u i na engleskom jeziku, u kome kažu da takvu dokumentaciju ne poseduju, jer je sva dokumentacija uništena u noći između 18. i 19. aprila 1996. godine kada je u susednim prostorijama podmetnuta eksplozija usled koje je cela zgrada porušena i inventar i dokumentacija uništeni, pa molim da se kao dokazni predmet D51, uvede u spise.

SUDIJA HANT: Tužilaštvo, imate li prigovor?

TUŽILAC GRUM: Ne, nemamo, časni Sude.

SUDIJA HANT: Dakle ovde imamo dokazni predmet D51 i D51-1.

ADVOKAT DOMAZET: Dalje, vaša Visosti, u postupku obelodanjivanja dokaza od strane gospodina Gruma, sam dobio ekspertizu Forenzičkog instituta Holandije (The Netherlands Forensic Institute) o veštačenju lekarske dokumentacije istorije bolesti, veštačenju pisanih mašina kojima je ta istorija bila popunjavana. Taj dokaz sam dobio, a Tužilaštvo ga nije uvrstilo kao dokaze, pa sam ja uvrstio kao potencijalne dokaze. A sad bih molio, s obzirom da Tužilaštvo taj dokaz nije uvrstilo, da se uvrsti kao dokaz Odbrane pod D52.

SUDIJA HANT: Postoji li verzija na engleskom?

ADVOKAT DOMAZET: Da, u stvari postoji samo na engleskom.

SUDIJA HANT: U redu. Gospodine Grum, imate li prigovor?

TUŽILAC GRUM: Ne, nemam ni jedan prigovor što se tiče Forenzičkog instituta Holandije. Imali smo, međutim, izveštaj radiologa iz te bolnice i ja tu nemam primerak, pa ne znam šta tačno sada ulazi kao dokaz.

SUDIJA HANT: Pa bilo bi dobro da ga, ipak, pogledate. Mislim da su sve to pokušaji Tužilaštva da dovede u pitanje istinitost i verodostojnost onih zapisa iz bolnice.

TUŽILAC GRUM: Nemam prigovora, časni Sude.

SUDIJA HANT: Dobro. To će da bude dokazni predmet D52. Imamo neki materijal u poslednjem delu izveštaja, to su, valjda, sami dokumenti. Tu negde oni postoje verovatno i u verziji na engleskom jeziku, bar se nadam. Je li tako, gospodine Domazet? Imamo li ih na engleskom jeziku? Vidite, ovo su dokumenti koje smo proveravali. Oni su u poslednjem delu izveštaja. Da li nam je dostavljena verzija na engleskom jeziku?

ADVOKAT DOMAZET: Da, da, vaša Visosti. Postoji prevod. To je istorija bolesti i prevedena je na engleski jezik. A ovo je samo na engleskom jeziku koji je bio predmet veštačenja i zbog toga je priloženo.

SUDIJA HANT: Da, izgledaju mi dosta poznato, ali bih ipak voleo da se osiguram da imamo i verziju na engleskom jeziku, to je sve.

ADVOKAT DOMAZET: Još jedna stvar, vaša Visosti, uz dokaz Tužilaštva 113A koji je prekjuche predat, koji predstavlja samo delimično ispravljen, redigiran nalaz, dostavljen je i transkript one sporne trake za koju Tužilaštvo tvrdi da je traka svedoka koji je ovde zaštićen. Na strani A, pod 2250, gde i počinje taj transkript, po meni problem je i u onome šta je i moj ekspert, ekspert Odbrane, Ostoja Krstić, primetio i napisao u svom nalazu, a i ja sam lično proveravao ovaj snimak. U ovoj prvoj rečenici u kojoj stoji, "mislim da je Mitar dosta toga učinio". Pažljivim slušanjem, a to je i ekspert Ostoja primetio, umesto "učinio" stoji "pričao", što je, po mišljenju Odbrane, bitno drugojačije ukoliko bi se utvrdilo da je ova traka verodostojna, da treba da predstavlja dokaz. A u trećem redu, gde stoji, odnosno drugi i reći, "mitar k'o Mitar, ja sam sad rek'o, ja ne znam da je toga, al' znam da je vodio narod da se čiste čaše" ... Dakle i u engleskom prevodu stoji "glasses", čaše. Međutim, pravi izraz je "čaršija". Izraz "čaršija" je jedna turska reč koja se upotrebljava i sada u srpskom jeziku i koja označava grad, centar grada. Dakle, "čaršija" je sasvim nešto drugo, a u prevodu i na BHS-u i na engleskom jeziku stoji "čaše", što je zaista i nelogično, a pažljivim slušanjem se jasno vidi da čiste čaršiju, pa bih molio da se, na neki način, ovo proveri i da se ispravi ova verzija prevoda. Možda bi moglo da se i taj deo ponovo pusti ovde, jer mislim da će i prevodiocima biti lakše da čuju i prevedu. Radi se svega o dva minuta, čini mi se.

SUDIJA HANT: Da li ste već preduzeli potrebne mere da se to ovde pusti?

ADVOKAT DOMAZET: Pokušao sam.

SUDIJA HANT: Imate li ga ovde?

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SUDIJA HANT: Onda je možda najsigurnije, mada ako kažete da se to mora vrlo pažljivo poslušati, bojim se da okolnosti koje imamo ovde, gde imamo simultani prevod, ne pružaju uslove za to. Možda bi bilo najbolje da tražimo od prevodilačke službe da oni uzmu taj snimak i vrlo pažljivo ga preslušaju, to mogu da urade, ali ne ovde u sudnici, nego možemo od njih da dobijemo izveštaj o tome.

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SUDIJA HANT: Možda možete da im date prevod koji sada imamo i da pitate. Označite delove koje želite da proverite i onda neka nam daju izveštaj o tome. Mislim da bi to bio najjednostavniji način, a verovatano i najtačniji.

ADVOKAT DOMAZET: Slažem se, slažem se, vaša Visosti.

SUDIJA HANT: Da li je to u redu i sa vama, gospodine Grum?

TUŽILAC GRUM: I ja mislim da je u redu, časni Sude.

SUDIJA HANT: Dobro, onda ću da zamolim prevodilačku službu da to učini. Molim vas, gospodine Domazet, da im vi date taj snimak i transkript sa ta dva konkretna mesta, nekako označena. Da, meni se bar za ovaj drugi čini da je manje-više očigledno da je tačno ono šta vi sada govorite, ali kod prvog nisam baš siguran koliko je značajno to da je "rekao više stvari" a ne da je "uradio više stvari". Ja ne vidim ništa tako zlokobno u ovom prevodu kakav je sad, ali je bolje da imamo tačno, ako možemo. U redu, ima li pored ovoga još kakvih dokumenata koje želite da predložite kao dokaz?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, dokazni predmet koji je gospodin Grum juče ili prekjuče, o kome je govorio, to je onaj dokaz o krvnim grupama koji ukazuje da se krvna grupa optuženog, prema pregledu u zatvoru u Ševeningenu (Scheveningen), u odnosu na onaj koji se nalazi u lekarskoj dokumentaciji, da je ista. Obzirom da to nije predložio kao dokaz, ja bih predložio, ali jedini problem što ga ja ovde nemam. Ja sam sada čuo od gospodina Gruma da on to neće lično predložiti, pa bih ja to predložio da to bude dokazni predmet.

SUDIJA HANT: Neobično je, u stvari, da je taj predmet već uveden u spise. Ja imam kopiju na svom stolu i pitao se zašto mi je data, dok nisam shvatio. Mislio sam da se

to odnosilo na onaj prijem u bolnicu, međutim, datum je tu ... Prošla godina i tu jeste navedena krvna grupa. Možda bismo to trebali formalno da ponudimo kao dokaz, a ne samo da uvedemo u spis.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja to samo pominjem kao jedan fer postupak. Mislim da je to nešto šta bih ja želeo da imam kad bih bio u vašoj poziciji i, isto tako, da sam na mestu Odbrane. Zato sam gospodinu Domazetu skrenuo pažnju na to. Neposredno pre nego što smo počeli, ja sam otišao i proverio da li mogu da dobijem primerak za gospodina Domazeta, međutim, još nam nisu stigli. Možda bismo mogli, ili da damo kratku pauzu, pa ću ja da odem da donesem primerak za gospodina Domazeta kako bi on mogao da ga predloži za dokazni predmet, ili bismo to mogli da rešimo putem sporazuma. Ja sam spreman da se složim da je ona osoba kojoj je uzimana krvna grupa u užičkoj bolnici imala zaista istu krvnu grupu kao i gospodin Vasiljević kada mu je rađena analiza u Ševeningenu, "A+".

SUDIJA HANT: Da ja sam, zaista, iznenađen da se još koristi ovakva podela na krvne grupe. To je toliko opšta specifikacija, ali u redu, ukoliko gospodin Domazet to može da upotrebi. Da se krvne grupe nisu slagale, tu bi imalo nečega. Pa možete li da se složite oko toga? Gospodine Domazet, da li ste zadovoljni ovim šta vam je gospodin Grum ponudio?

ADVOKAT DOMAZET: Pa, ja mislim, vaša Visosti, da ukoliko se ja i gospodin Grum slažemo da je krvna grupa "A", rezus pozitivan i prilikom pregleda u Ševeningenu i u lekarskoj dokumentaciji, da ne moramo da uvodimo kao poseban dokaz.

SUDIJA HANT: Juče smo čuli neke brojke koje se odnose na procenat ljudi koji ima ovaj Rh+ faktor i saznali smo tu da je onda ova konkretna osoba spada u onih 30 i nešto procenata populacije kao i osoba u bolnici. Da li to sad možemo da smatramo rešenim? Je li to ono šta ste hteli?

ADVOKAT DOMAZET: I još samo jedna stvar. Gospodin Grum je u toku postupka priložio kalendar muslimanskih verskih praznika. Ja posedujem pravoslavni kalendar za 1992. godinu koji sam, takođe, dao svojevremeno gospodinu Grumu da proveri i mislim da bi značajno bilo da utvrdimo iz tog kalendara dve stvari: da je u 1992. godini, u nedelju, 14. juna, bio pravoslavni praznik svete Trojice, a da je u nedelju, 28. juna, praznik Vidovdan, takođe pravoslavni praznik i da su oba ta praznika u pravoslavnom kalendaru obeležena crvenim slovima, u tom kalendaru koji imam. Inače, kalendar je, mesec jun je na prevodu i imaćete i original tog kalendara i prevod u predmetu.

SUDIJA HANT: Zanimljivo je koliko religija zavisi od dana obeleženih crvenim slovima.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, možda ja ...

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA HANT: Pretpostavljam da se vaš srpski pravoslavni kalendar upravo prevodi. Da li hoćete da ga udvedete u dokazni materijal? Možemo s obzirom da već imamo muslimanski.

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti.

SUDIJA HANT: To će da bude dokazni predmet D53 i kada dobijemo prevod, on će da bude podeljen. Da li je time udovoljeno vašem zahtevu?

ADVOKAT DOMAZET: Da, jeste, vaša Visosti.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, da li imate prigovor?

TUŽILAC GRUM: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Znači ovo je kraj izvođenja dokaza. 24. janura doneli smo nalog da konačni podnesci svih stranki treba da budu podneti do 28. februara. Podsećam vas da ste već u novembru obavešteni da treba da počnete da pripremate te podneske i to je razlog kratkog roka. Takođe smo napravili spisak pitanja za koja smo tražili pomoć od strana. Možda ste već razmotrili ta pitanja, ali mi smo hteli da vam posebno usmerimo pažnju na njih zbog toga što su to pitanja gde će nama stvarno biti potrebna pomoć. Naravno da nismo ništa još rešili, nismo se odlučili o ishodu ovog predmeta, ali mogućnost da Odbrana alibijem uspe, ako smem tako da se izrazim, zbog težine dokaza, jeste nešto oko čega se treba zamisliti, jer bismo tada morali da znamo šta tužilac u tom slučaju tvrdi u pogledu mentalnog stanja optuženog u vreme kada je on vodio ljude u kuću u Pionirskoj ulici. Takođe, nalogom izdatim 28. januara, utvrđeni su 5. i 6. mart. To je bilo posle konsultacija sa obema stranama. Da li vam ovi dani odgovaraju za završnu reč?

TUŽILAC GRUM: Za Tužilaštvo je to u redu, časni Sude.

SUDIJA HANT: A za vas, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Onda ćemo da se vidimo 5. marta, a sada prekidamo sednicu.

